

POLITIETS
FELLESFORBUND

Programpakke mot Stortingsvalget 2025

Forord

Politiet er den sentrale beredskapsaktøren både lokalt og nasjonalt. Norge står i den mest krevende sikkerhetspolitiske situasjonen på flere tiår. Kriser er den nye hverdagen og politiet håndterer stadig flere utfordringer både fysisk og digitalt. Parallelt reduseres politiets økonomiske handlingsrom. I politidistrikt og særorgan kuttes antall ansatte, utstyr og aktiviteter. For å ivareta innbyggernes og samfunnets trygghet må politiet styrkes.

Politiansatte fortjener en arbeidshverdag og rammevilkår som legger til rette for en best mulig ivaretagelse av samfunnsoppdraget. Den økte arbeidsbelastningen er det våre medlemmer som nå må ta. Overtidsbruk og sykefravær har økt kraftig i politietaten. Alle har rett til et forsvarlig arbeidsmiljø. Det gjelder også for politiansatte. En uforutsigbar arbeidshverdag, med unntak fra arbeidsmiljøloven når det gjelder overtid og hviletid, kan gi helseskader på sikt.

Politiets Fellesforbund har seks prioriterte saker inn mot Stortingsvalget 2025. Vi ser frem til et godt samarbeid med alle politiske partier. Vårt mål er å bidra til å utforme politikk som ivaretar både innbyggerne, samfunnet og politiansatte.

Unn Alma Skatvold

Forbundsleder

Politibemanningen må styrkes

At politiet kommer når folk har behov for hjelp, har kapasitet til å etterforske straffesaker med god kvalitet innen rimelig tid og ivareta folks rettsikkerhet, er blant kjerneoppgavene til staten.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og Norge er skjerpet. De politiske forventningene til politiet innebærer økt aktivitet både når det gjelder tilstedeværelse og bekjempelse av en rekke kriminalitetsformer. Med større press på færre politiansatte går dette på bekostning av folks trygghet og sikkerhet.

I 2020 ble Politiets Fellesforbunds mål om 2 politi per 1000 innbyggere nådd på nasjonalt nivå. Det siste året har det vært en nedgang i politidekningen til tross for at antall ansatte i politiet har økt. 8 av 12 politidistrikt har en politidekning på under 2 per 1000. Det foreligger ingen objektive kriterier eller forklaringer på hvorfor politidekningen er betydelig lavere i noen politidistrikt fremfor andre.

Politidekningen i Norge er blant den laveste i Europa og har blitt betydelig redusert i 2023. Norge bør på lengre sikt ha ambisjon om å øke til EU-gjennomsnittet som er 3,35 politi per 1000 innbygger for å holde følge med utviklingen i Europa, samt komme i forkant av en utvikling som vi har sett i Sverige gjennom 2000-tallet.

Politiets Fellesforbund krever at politiberedskaper styrkes med minimum to politi per 1000 innbyggere i alle politidistrikt.

Politiets Fellesforbund krever at politiberedskaper styrkes med minimum to politi per 1000 innbyggere i alle politidistrikt

Nytt Politirullevalg og mer langsiktig planlegging i politietaten

Norsk politi har ikke vært gjenstand for en helhetlig faglig gjennomgang på over førti år.

I 1976 ble politirullevalget satt ned og utvalget leverte NOUer i 1981 og 1987. I disse dokumentene er blant annet de ti grunnspinnene for norsk politi nedfelt. Siden da har det blant annet vært to store reformer i 2000 og 2015, som har medført en betydelig endring i strukturen i politiet. Videre har den teknologiske utviklingen samt integrasjonen med våre naboland, EU og internasjonalt politisamarbeid blitt stadig mer gjeldende.

Forsvaret og politiet har gjennomgått store forandringer i de siste tre tiår. Regjeringer har nedsatt forsvarskommisjoner både i 1990 og 2021 som

kommer med forslag og innretning av forsvarets virksomhet og organisasjon basert på et virkelighetsbilde. Det er nødvendig å foreta en tilsvarende helhetlig gjennomgang av politiet hvor målet er bred forankring av hva politiets rolle skal være fremover, og hvilke oppgaver politiet skal utføre og eventuelt fritas for.

Politiets Fellesforbund krever et nytt Politirullevalg og langsiktig planlegging basert på reelle ressursbehov i politiet.

Politiets Fellesforbund krever et nytt Politirullevalg og langsiktig planlegging basert på reelle ressursbehov i politiet

Generell bevæpning av norsk politi

Politiets Fellesforbund mener at spørsmålet om generell bevæpning av norsk politi må avgjøres på bakgrunn av gjeldende kunnskap og fakta.

Herunder om det permanent foreligger trusselvurderinger og risiko- og sårbarhetsanalyser som innebærer at bevæpning er nødvendig for å kunne gi samfunnet tilstrekkelig beskyttelse. Det er vår oppfatning at trusselsituasjoner som terror, gjengoppgjør og voldelige psykisk syke med styrke underbygger behovet for en generell bevæpning av politiet.

Den typiske terrorhandling i dag er angrep med skytevåpen, kniv eller kjøretøyer rettet mot en tilfeldig publikumsmasse i det offentlige rom, eller eventuelt mer målrettet mot politiets tjenestepersoner. Det er denne formen for terrortrussel som har ledet til at norsk politi i ganske stor utstrekning har vært midlertidig bevæpnet siden 2015.

Virksomheten til kriminelle gjenger og MC-klubber utgjør også en trusselfaktor. Konfrontasjoner, uenighet eller territoriale stridigheter mellom ulike grupperinger har resultert i bruk av skytevåpen og skuddveksling i det offentlige rom med risiko for at publikum eller polititjenestepersoner havner i skuddlinjen.

I tillegg peker Politidirektoratets trusselvurdering på politiets håndtering av voldelige psykisk syke som en risikofaktor. Forskning viser at tjenestepersoner vurderer overraskende voldelige konfrontasjoner med personer med psykiske lidelser eller rus, som en vesentlig risikofaktor i hverdagen.

Disse trusselsfaktorene leder til behovet for bevæpnet politi i daglig operativ tjeneste. Et bevæpnet politi vil både ha en risiko- og konsekvensreducerende effekt ved muligheten av å stanse et pågående og plutselig oppstått angrep.

Periodene med midlertidig bevæpning har ikke resultert i økt bruk av skytevåpen. De har gitt oss et godt faktagrunnlag om at behovet er til stede, og at politiet kan håndtere bevæpning på en svært god måte.

Regelverket i dag resulterer i en av-og-på-bevæpning som er mer belastende, og skaper større risiko for både

politiet og de involverte, enn det som følger ved en permanent, generell bevæpning.

Maktmiddelutredningens flertall anbefaler generell bevæpning av politiet. De begrunner sitt syn med at dagens bevæpningsmodell ikke er tilstrekkelig til å møte trusselbildet slik det er beskrevet i kunnskapsgrunnlaget. Det bør også tillegges vekt at Politidirektoratet og Politiets Sikkerhetstjeneste støtter anbefalingen.

Politiets Fellesforbund krever generell bevæpning av politiet.

Politiets Fellesforbund krever generell bevæpning av politiet

Politiets Fellesforbund krever en kapasitetsøkning på etter- og videreutdanning ved Politihøgskolen

Et kompetanseløft gjennom etter- og videreutdanning ved Politihøgskolen

Politihøgskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politietaten. Gjennom utdanning, forskning og formidling bidrar Politihøgskolen til utvikling av et kunnskapsstyrt politi.

For at politiet skal kunne settes i stand til å løse samfunnsoppdraget må politiets kompetanse og kapasitet videreutvikles for å kunne håndtere oppgavene best mulig. Satsning innen etter- og videreutdanning er også avgjørende for å lykkes med etterforskingløftet.

Etter- og videreutdanning for politiansatte er viktig for å fremme innbyggernes rettssikkerhet og trygghet. Det er derfor avgjørende å sikre våre medlemmer nødvendig kompetanseutvikling og en tilfredsstillende

lønnsutvikling slik at en videre karriere i politiet er attraktiv.

Politiets Fellesforbund har gjennom flere år registrert at kapasiteten på etter- og videreutdanningen ved Politihøgskolen er for lav. Vi opplever også at den økonomiske situasjonen i politiet fører til en reduksjon av utdanningstilbudet som gis til de politiansatte.

Politiets Fellesforbund krever en kapasitetsøkning på etter- og videreutdanning ved Politihøgskolen.

Yrkesskadeerstatningen for psykiske senskader må forsterkes

Arbeidstakere som møter eksepsjonelt truende eller katastrofeaktige hendelser i sitt arbeid, er særlig utsatt for psykiske skader. Etter dagens regelverk gir slike psykiske skader i all hovedsak ikke rett til yrkesskadeerstatning.

Dette skyldes at slike hendelser for arbeidstakere i beredskaps- og nødetatene ofte anses som en del av den ordinære utførelse av arbeidet. Folketrygden slår dermed fast at psykisk skade som skyldes påkjenninger eller belastninger over tid som følge av gjentatte hendelser, ikke gir rett til erstatning.

Politiet tilhører den arbeidsgruppen som jevnlig møter eksepsjonelt truende eller katastrofeaktige hendelser i sitt arbeid, og som over tid utsettes for betydelig emosjonelt stress. Typiske eksempler er trusler mot eget liv eller helse, naturkatastrofer, terror- og krigshandlinger,

alvorlige ulykker, andre personers voldelige død, voldtekt eller andre kriminelle handlinger. Dersom offeret er barn, forsterkes inntrykkene ytterligere.

Forskning viser at emosjonelt stress over tid er svært helseskadelig. Det innebærer stor slitasje som påvirker funksjonsevnen i betydelig grad. En konstant stressaktivering kan føre til utbrenthet og sykdom dersom en ikke raskt og jevnlig bearbeider opplevelsen.

Det er ikke rimelig at arbeidstakeren selv skal bære risikoen for psykisk skade som er knyttet til yrket.

Psykisk skade og sykdom som følge av arbeidet bør inn på yrkessykdomslisten. Alternativt kan det vurderes å gjøre dekningen situasjonsspesifikk ved å begrense dekningen til en nærmere opplisting av yrkesgrupper i beredskaps- og nødetatene.

Politiets Fellesforbund krever en lovendring som sikrer yrkesskadeerstatning for psykisk skade og sykdom som følge av arbeidet i politiet.

Politiets Fellesforbund krever en lovendring som sikrer yrkesskadeerstatning for psykisk skade og sykdom som følge av arbeidet i politiet

Identitetsskjerming for politiansatte

Politiansatte skal ha rett til et privatliv, og å leve uten frykt for trusler og represalier. Alt for ofte utsettes ansatte i politiet og deres familier, for trusler og ubehagelige hendelser som følge av jobben.

I februar 2022 gjennomførte Politiets Fellesforbund en undersøkelse blant sine medlemmer med dette som tema. Over 4500 medlemmer svarte på undersøkelsen, som avdekket et stort omfang.

- **6 av 10** frykter at noe kan skje med dem eller familien etter arbeidstid, som kan være knyttet til jobben i politiet.
- **6 av 10** har mottatt trusler i arbeidstiden eller på fritiden om at noe skal skje eller gjøres mot dem selv eller deres familier.
- **3 av 10** har opplevd ubehagelige hendelser etter arbeidstid, enten mot seg selv eller sin familie – og som de mener er knyttet til jobben som politiansatt.

- **7 av 10** har som følge av jobben som politiansatt tatt forholdsregler med hensyn til sikkerhet ut over det som er vanlig å gjøre.
- **15 %** har opplevd å bli hengt ut eller sjikanert på sosiale medier som følge av jobben i politiet.
- **7,6 %** har forsøkt å fjerne innlegg på sosiale medier der de er nevnt eller hengt ut som politiansatt.
- **6,4 %** har opplevd at noen har hentet ut opplysninger fra arbeidsgiver om dem som følge av en straffesak de har jobbet med.

Politiets Fellesforbund krever en lovendring som sikrer bedre identitetsskjerming for politiansatte

Identitetsskjerming i tjenesten og under rettsprosessen vil hindre at yrkesutøvelsen får konsekvenser for privatlivet. Politiansatte og deres familier må ikke ende opp med personlig å ta konsekvensene av trusselsituasjoner og ubehagelige hendelser. Vi kan heller ikke risikere at politiets evne til å beskytte landets innbyggere svekkes på grunn av slike trusselsituasjoner. Manglende skjerming kan påvirke om og hvordan tjenestepersonene er villig til å gripe inn i situasjoner, og på sikt også påvirke rekruttering til etaten.

Dagens lovverk er utilstrekkelig og dekker ikke politiansattes behov for identitetsskjerming. I tillegg er kunnskapsnivået om når, hvordan og hvorfor behovet for identitetsskjerming oppstår, lavt. Selv i de sakene det blir tatt grep for å skjerme identiteten tidlig i saksgangen, blir identiteten eksponert senere i saksprosessen og frem mot domstolsbehandling.

Politiets Fellesforbund krever en lovendring som sikrer bedre identitetsskjerming for politiansatte.

1

**Politibemanningen
må styrkes**

2

**Nytt Politirolleutvalg og mer
langsiktig planlegging i politietaten**

3

**Generell bevæpning
av norsk politi**

4

**Et kompetanseløft gjennom etter- og
videreutdanning ved Politihøgskolen**

5

**Yrkesskadeerstatningen for
psykiske senskader må forsterkes**

6

**Identitetsskjerming
for politiansatte**

SEKS POLITISKE TILTAK FOR TRYGGHET I SAMFUNNET

Programpakke mot Stortingsvalget 2025

Sterkt fellesskap – trygghet for alle